

**ДОКЛАД ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОСЪЩЕСТВЕНИЯ
ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ПРЕПОРЪКИТЕ**

по одитен доклад № 0300101818 за извършен одит на изпълнението „Ефективност на управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата“ за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2018 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

На основание чл. 50, ал. 1 от Закона за Сметната палата, в изпълнение на т. 7 от Решение № 461 от 11.12.2019 г. на Сметната палата и Заповед № ПК-03-01-013/28.07.2021 г. на заместник председател на Сметната палата е възложено на одитен екип да извърши контрол за изпълнение на препоръките по одитен доклад № 0300101818 за извършен одит на „Ефективност на управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата“ за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2018 г.

Докладът е приет с Решение № 461/11.12.2019 г. (Протокол № 45) от заседание на Сметната палата и е изпратен на министъра на околната среда и водите и министъра на земеделието, храните и горите.

В резултат от извършения одит са дадени общо 11 (единадесет) препоръки, от които 9 (девет) препоръки, в т.ч. с общо 6 (шест) подпрепоръки на министъра на околната среда и водите и 2 (две) препоръки на министъра на земеделието, храните и горите.

На основание чл. 50, ал. 2 от Закона за Сметната палата, в срок до 31.12.2020 г. министърът на околната среда и водите и министърът на земеделието, храните и горите е следвало да предприемат мерки за изпълнение на препоръките и да уведомят писмено за това председателя на Сметната палата.

В тази връзка с писмо вх. № 04-10-30/31.12.2020 г., министърът на околната среда и водите уведомява председателя на Сметната палата за сформирана работна група със Заповед № РД-407/26.05.2020 г., изменена със Заповед № РД-895/29.10.2020 г., в резултат на дейността на която е разработен план за необходимите действия за изпълнение на дадените препоръки. Към писмото не са представени документални доказателства във връзка с предприетите действия да изпълнението на заложените в плана мерки.^{1,2}

От министъра на земеделието, храните и горите, в рамките на определения в одитния доклад срок, не е получена писмена информация за предприетите мерки и действия за изпълнение на дадените препоръки, с което не са изпълнени изискванията на чл. 50, ал. 2 от Закона за Сметната палата.

Във връзка с контрола за изпълнение на препоръките, с писмо вх. № 04-09-16 от 11.08.2021 г., от министъра на земеделието, храните и горите е представена информация относно изпълнението на дадените препоръки, а при изпълнение на проверката е изисквана и допълнителна информация и данни.³

Проверката има за цел да установи съответствието между дадените препоръки в доклада по чл. 48, ал. 1 от Закона за Сметната палата, получената информация от министъра на околната среда и водите и министъра на земеделието, храните и горите и действително предприетите мерки по изпълнението на дадените препоръки.

РЕЗУЛТАТИ:

I. При осъществения последващ контрол за изпълнението на препоръките към министъра на околната среда и водите е установено:

По препоръка 1. *Да се предприемат необходимите действия за завършване на процеса по привеждане на нормативната рамка в съответствие с изискванията на Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕС с цел осигуряване на тяхното изпълнение.*

---

¹ Одитно доказателство № 1

² Одитно доказателство № 2, т. 2.1 и 2.2

³ Одитно доказателство № 3

Препоръката е във връзка с констатацията по част „Констатации и оценки“, раздел I, т. 1 от одитния доклад, че изискванията от Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (Директивата за местообитанията) и от Директива 2009/147/ЕО относно опазването на дивите птици (Директивата за птиците) не са транспонирани напълно правилно в националното законодателство.

Пропуските в хармонизирането на националното законодателство по отношение на член 6, параграф 1 от Директивата за местообитанията водят до стартирането на процедура за нарушение срещу България и при липса на своевременни действия за изпълнение на изискванията създават сериозен риск за санкциониране и бъдещ разход на публичен финансов ресурс, както и непостигане на целите на екологичната политиката на ЕС.

През м. април 2019 г., от Министерството на околната среда и водите (МОСВ) са предприети действия за внасяне в Министерския съвет (МС) на предложение за изменение на националното законодателство – Закон за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие, с който се въвежда новият подход за управление на Натура 2000 в България. С Решение на Министерския съвет № 147 от 5 март 2020 г., проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие, е одобрен и внесен за разглеждане и приемане в Народното събрание (НС).⁴ Законопроектът е приет на първо гласуване от НС на пленарно заседание на 05.06.2020 г. Сформирана е работна група в НС като са разгледани постъпилите предложения между първо и второ гласуване. Изпратено е запитване към Европейската комисия, като след получаване на становище от нея се очаква насрочване на дата за обсъждане на законопроекта на второ гласуване.^{5,6}

След приемане на измененията в Закона за биологичното разнообразие се предвижда изготвяне и внасяне на проект на наредбата по чл. 28, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) за разработване и утвърждаване на Планове за управление на защитени зони и разработване и предлагане за утвърждаване от министъра на околната среда и водите на методическо ръководство за разработване на териториалните планове за управление на защитени зони по чл. 27, ал. 1 от ЗБР. Измененията в ЗБР са основа за структуриране и изграждане на капацитет на националния орган и регионалните органи за управление на защитените зони от Натура 2000.^{7,8}

Препоръка 1 е в процес на изпълнение.

По препоръка 2. *Да се предприемат действия за изготвяне и внасяне за приемане в Министерския съвет на Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие и Национален план за опазване на биологичното разнообразие, съгласно изискванията на чл. 115, ал. 1, т. 2 и 3 от Закона за биологичното разнообразие.*

Препоръката е направена във връзка с констатацията по част „Констатации и оценки“, раздел I, т. 2 от одитния доклад, че задължението на министъра на околната среда и водите да изготвя Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие и Национален план за опазване на биологичното разнообразие не е изпълнено, което води и до неопределянето на цели за опазване на биоразнообразието за мрежата НАТУРА 2000 в България. С приемането на Национална приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2014-2020 г. се дефинират основните приоритети, мерки и дейностите за изпълнение с оглед изграждане и ефективно управление на мрежата НАТУРА 2000. Независимо, че изискването за прилагането на единен стандарт за

⁴ <https://parliament.bg/bg/bills/ID/157366>

⁵ Одитно доказателство № 1

⁶ Одитно доказателство № 2, т. 2.1

⁷ Одитно доказателство № 1

⁸ Одитно доказателство № 2, т. 2.1

стратегическо планиране на дейностите по НАТУРА 2000 е задължително за страните-членки, това изискване все още не е намерило своето нормативно отражение.

Във връзка с изпълнението на препоръката, от Министерството на околната среда и водите е сключен договор № Д-30-5/14.01.2020 г., в съответствие с чл. 114 от Закона за обществените поръчки, за разработване на Национална стратегия за биологичното разнообразие и План за действие към нея. Общият срок за изпълнение е 364 дни, считано от датата на влизане в сила - 06.02.2020 г. Изпълнението на дейностите по договора е следвало да приключат до 04.02.2021 г.⁹ Проектът на Стратегия за биологичното разнообразие в Република България е представен на министъра на околната среда и водите от изпълнителя по договор на 20.05.2021 г.¹⁰, и е приет с приемо-предавателен протокол от 14.06.2021 г.^{11,12} Предстои разработването на Национален план за опазване на биологичното разнообразие 2021-2024 г.¹³, което е включено като дейност към договора за разработване на стратегията.¹⁴

Препоръка 2 е в процес на изпълнение.

По препоръка 3. *Да се създаде необходимата организация за своевременна подготовка и издаване на заповеди по чл. 12, ал. 6 от Закона за биологичното разнообразие за обявяване на защитените зони от приетите от Министерския съвет списъци на защитени зони.*

Препоръката е във връзка с констатацията по част „Констатации и оценки“, раздел I, т. 3, подточка 3.2., че в действията на МОСВ за изграждане на мрежата НАТУРА 2000 има значително забавяне при издаване на заповедите за обявяване на защитени зони, и приемане на специфични цели за опазване на зоните, което представлява и неизпълнение на разпоредби на българското и европейското законодателство. Сроковете, определени в Директивата за местообитанията и в ЗБР, за обявяване на защитени зони до шест години от получаване на одобрение от Европейската комисия, както и срокът за издаване на заповедите за обявяване на защитени зони не са спазени, което води до липса на определени режими за опазване на защитените зони от мрежата и до стартирането на наказателни процедури. Към 31 юли 2019 г. за 211 защитени зони от мрежата НАТУРА 2000 от общо 341, няма издадени заповеди от министъра на околната среда и водите за определяне на специални защитени или консервационни зони по директивите. За тези защитени зони, за които не са издадени заповеди за обявяване не може да се извършва контрол по спазване на режимите за ограничения и забрани, тъй като режими не са определени.

От МОСВ са предприети действия за създаване на необходимата организация в дирекция „Национална служба за защита на природата“ (НСЗП) за подготовка и издаване на заповедите за обявяване на защитените зони за местообитанията по реда на чл. 12, ал. 6 от Закона за биологичното разнообразие, като е съставен график за издаване на заповеди за обявяване на защитени зони за местообитанията¹⁵ към м. септември 2020 г. В графика са включени 288 заповеди, като крайните срокове за тяхното публикуване като проект на заповед за обществено обсъждане е до 31.01.2021 г., а датите за издаване на заповедите за обявяване - до 31.03.2021 г. В периода от 01.01.2020 г. до 20.08.2021 г. са подготвени и представени за обществено обсъждане 147 проекти на заповеди за обявяване на защитени

⁹ Одитно доказателство № 2,

¹⁰ Одитно доказателство № 2, т. 2.3 и т. 2.3.1

¹¹ Одитно доказателство № 2, т. 2.3 и т. 2.3.2

¹² Одитно доказателство № 4, т.4.1

¹³ Одитно доказателство № 4

¹⁴ Одитно доказателство № 4, т. 4.7

¹⁵ Одитно доказателство № 4, т.4.2

зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.¹⁶ Издадените заповеди за обявяване на защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна са 173¹⁷, които са обнародвани в „Държавен вестник“ и публикувани в Публичния регистър за обявяваните защитени зони и промените в тях, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.^{18,19} От тях 13 защитени зони се припокриват като граници със защитени зони за птиците и съответно обявяването е направено чрез заповеди за изменение на съществуващите заповеди за обявяване на същите защитени зони, като зони за опазване на дивите птици.²⁰ Обявена като защитена е една защитена зона - Рила буфер²¹, регистрирана в публичния регистър.

Налице е забавяне за издаване на заповеди за 44 от защитените зони, за които са констатирани пространствени неточности спрямо предмета на опазване²², от МОСВ е изготвен доклад с финансова обосновка и проект на Решение на МС за изменение на списъците на защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна със съответните промени на границите на защитените зони.²³ Документацията от проведените процедури е обсъдена в Националния съвет по биологично разнообразие (НСБР).²⁴ Поради изтичане на мандата на правителството и промяна в състава на НСБР процедурата е проведена повторно, като промените са приети на заседание на МС от 04.08.2021 г.²⁵

Препоръка 3 е в процес на изпълнение.

По препоръка 4. *Да се предприемат действия за възлагане и разработване на планове за управление на защитените зони от НАТУРА 2000, в които да се определят специфични за защитените зони природозащитни цели и необходимите мерки за опазване на местообитанията и видовете за всички защитени зони от мрежата НАТУРА 2000, както и да се осигури тяхното изпълнение.*

Препоръката е във връзка с констатацията по част „Констатации и оценки“, раздел II, т. 2 от одитния доклад, че ЗБР не е императивен по отношение на необходимостта в защитените зони да се разработват планове за управление²⁶, в които се предвиждат мерки за опазване²⁷, но въвежда задължение за разработването на планове за действие за растителни и животински видове.²⁸ С предимство се разработват планове за действие за приоритетни видове от приложение № 2 от Закона за биологичното разнообразие, в което са посочени видовете животни, растения и птици, опазвани по Директивата за местообитанията и Директивата за птиците.²⁹ Плановете за управление на защитени зони

¹⁶ <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/obstestveni-obsjudaniya-na-proekti-na-2-broya-zapovedi-za-obyavyavane-na-zastitени-zoni-po-reda-na-chl-12-ot-zbr/>

¹⁷ Издадени в периода от 15.05.2020 г. до 31.03.2021 г.

¹⁸ https://www.moew.government.bg/static/media/ups/articles/attachments/Registur_zz_mestoobitania_20_07_2021e62fba8f3034708f83b36a27cc4edb3.pdf

¹⁹ Одитно доказателство № 4,

²⁰ <https://www.moew.government.bg/bg/obstestveni-obsjudaniya-na-proekti-na-zapovedi-za-izmenenie-i-dopolnenie-na-zapovedi-za-obyavyavane-na-zastitени-zoni-za-opazvane-na-divite-ptici-publikovano-na-26-02-2021-g/#attached-files> – 10 заповеди; BG0002129 „Рила буфер“; BG0000156 „Шабленски езерен комплекс“; BG0002050 „Дуранкулашко езеро“; BG0000270 „Атанасовско езеро“; BG0000271 „Мандра-Пода“; BG0000273 „Бургаско езеро“

²¹ https://www.moew.government.bg/static/media/ups/articles/attachments/Registur_zz_Ptici_20213ff1f3def298496c5e0c15aa8563ecba.pdf, заповед № РД - 229 от 11.03.2020 г.

²² <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/biologichno-raznoobrazie/nacionalen-suvet-po-biologichno-raznoobrazie/zasedaniya/>

²³ Одитно доказателство № 2.4, т. 2.4.1 и т. 2.4.2

²⁴ Одитно доказателство № 2.4, т. 2.4.3 и т. 2.4.4

²⁵ <https://www.gov.bg/bg/prestentari/zasedaniya-na-ms/dneven-red-na-zasedanie-na-ministerskiya-savet-na-04-08-2021-g>

²⁶ Одитно доказателство № 2.4, т. 2.4.2 и т. 2.4.4

²⁷ Чл. 27 от Закон за биологичното разнообразие

²⁸ Чл. 29 от Закон за биологичното разнообразие

²⁹ Раздел VII „Планове за действие за растителни и животински видове“ от Закон за биологичното разнообразие

²⁹ Чл.53 т. 1 от Закон за биологичното разнообразие

се разработват и утвърждават при условия и по ред, определени с наредба, приета от МС.³⁰ С постановление на МС от 30.12.2008 г.³¹ е приета Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони. Контролът по спазването на изискванията за опазване на биологичното разнообразие, вкл. прилагането на плановете за управление на земи, горски територии и водни площи, включени в Националната екологична мрежа, е възложен на директорите на регионалните инспекции по околната среда и водите.³² Разработени и утвърдени планове за управление има за 7 защитени зони по Директивата за птиците³³ и 11 плана за действие за птици, като видове, опазвани от мрежата НАТУРА 2000.³⁴ След месец февруари 2017 г. няма утвърдени планове за управление на останалите 334 защитени зони. С липсата на активно управление в защитените зони от мрежата НАТУРА 2000, за които не са разработени и не се прилагат планове за управление, с изключение на тези зони, които се припокриват с територии управлявани по Закона за защитените територии и Закона за водите, не се осигурява определянето на необходимите консервационни мерки, които да отговарят на екологичните изисквания на типовете естествени местообитания и видовете, срещащи се в тези райони, както и на подходящи мерки за предотвратяване на влошаването на състоянието на местообитанията и обезпокояването на видовете, което е задължително изискване по Директивата за местообитанията.

Съгласно посоченото от Министерството на околната среда и водите, изпълнението на препоръката е обвързано с приемането на закон за изменение и допълнение на ЗБР, приет на първо гласуване от НС на заседание в пленарна зала на 05.06.2020 г. (Виж Препоръка 1).³⁵

В разработения в рамките на договор № Д-30-59/01.10.2018 г. Документ за целите на Натура 2000, който е публично достъпен на страницата на Информационната система за защитените зони от екологична мрежа Натура 2000³⁶, са посочени насоки за разработването на регионалните планове за управление на Натура 2000. Документът за целите на Натура 2000 е финализиран през септември 2019 г., но същевременно е разработен нов формат на заповедите за обявяване на защитените зони за местообитанията, като в тях се включват определените за всяка защитена зона специфични природозащитни цели и приоритети.

Предвид забавянето на нормативните промени, е взето решение в спешен порядък да бъде възложено разработването на подробни и специфични за защитените зони цели, които да поставят началото/да се използват за разработването на плановете за управление на защитените зони. В процес на изпълнение е пилотно разработване на специфични и подробни природозащитни цели за 2 защитени зони – защитена зона BG0000366 „Кресна - Илинденци“ и защитена зона BG0002003 „Кресна“, съдържанието на които се консултира от международни експерти, наети от ЕК.^{37,38}

Допълнително е възложено разработване на специфични и подробни природозащитни цели за общо 43 защитени зони³⁹ Предприети са също действия за

³⁰ Чл. 28, ал. 1 от Закон за биологичното разнообразие

³¹ ПМС № 349 от 30.12.2008 г.

³² Чл. 117, т.1 от Закон за биологичното разнообразие

³³ <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/planove-za-upravlenie-za-zastiteni-zoni/zastiteni-zoni-za-opazvanena-divite-ptici/>

³⁴ <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/biologichno-raznoobrazie/zastiteni-vidove/planove-za-dejstvie/>

³⁵ Одитно доказателство № 2

³⁶ раздел

„Документи“ <http://natura2000.moew.government.bg/Home/CmsDocument/3112https://www.moew.government.bg/static/media/ups/tiny/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%20%D0%B7%D0%B0%20%D1%86%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D1%82%D0%B5%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%9D%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%202000/Document%20za%20selite.pdf>

³⁷ През април 2020 г. е възложено изпълнението на обществена поръчка с предмет: „Пилотно разработване на четвърто ниво природозащитни (консервационни) цели за целевите обекти на защитена зона BG0000366 „Кресна-Илинденци“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и на защитена зона BG0002003 „Кресна“ за опазване на дивите птици“

³⁸ Одитно доказателство № 4, т. 4.8

³⁹ Одитно доказателство № 4, т. 4.8

възлагане разработването на такива за още 43 зони. Разработването на специфични цели за останалите 255 защитени зони е планирано по проект „Интегриране на екосистемния подход и прилагане на решения базирани на природата в опазването на защитените зони от мрежата Натура 2000“ в част „Биоразнообразие“ на Националния план за възстановяване и устойчивост. В проекта е предвидено да се разработят и мерките за постигане на целите за 341 защитени зони, с което за всички защитени зони (341) ще бъдат разписани специфични цели и мерки за опазване. Тези цели и мерки ще послужат като основа за разработването на планове за управление на защитените зони.⁴⁰

Препоръка 4 е в процес на изпълнение.

По препоръка 5. *Планирането и отчитането на разходите за мрежата НАТУРА 2000 да се включат в политиките и програмите на Министерство на околната среда и водите, като се обвържат разходите със заложените приоритетни мерки от Националната приоритетна рамка за действие по НАТУРА 2000, с източник на финансиране от държавния бюджет, както и да се осигури проследимост и прозрачност на извършените разходи за управлението на мрежата НАТУРА 2000.*

Препоръката е направена, във връзка с констатацията по част „Констатации и оценки“, раздел II, т. 3 от одитния доклад, че в бюджетните програми на Министерство на околната среда и водите липсват самостоятелни цели и целеви стойности на показатели за изпълнение, свързани с управлението на мрежата НАТУРА 2000 и не съдържат информация за необходимите и разходваните средства за управлението на мрежата, което създава риск за своевременното и целенасочено финансово обезпечаване на навременното, адекватно и ресурсно-ефективно изпълнение на приоритетите, мерките и дейностите, заложените в Националната приоритетна рамка за действие.

От Министерството на околната среда и водите е разработена Форма за аналитична отчетност за оперативни и инвестиционни разходи, свързани с Натура 2000 в Министерство на околната среда и водите, Изпълнителна агенция „Околна среда“ и Регионалната инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) и е създадена номенклатура за Натура 2000.⁴¹ До директорите на регионалните дирекции по околната среда и водите са изпратени насоки за създаване на необходимата организация за спазване на въведената номенклатура и е проследено въвеждането на аналитично отчитане на оперативните разходи, свързани с управлението на НАТУРА 2000.⁴²

С доклад изх. № 50-00-12/ 23.07.2020 г. на директора на дирекция НСЗП до ресорен зам.-министър на финансите, е осъществено консултиране с Министерство на финансите за предварително съгласуване на бюджетната аналитичност за разходите от държавен бюджет, свързани с Натура 2000.⁴³ В отговора на Министерство на финансите се посочва, че:

а) отразяването и аналитичното отчитане на разходите, свързани с управление на мрежата НАТУРА 2000 е въпрос на управленска отговорност на министъра на околната среда и водите и на провежданата от него държавна политика, вменена му чрез законодателството;

б) по отношение на осигуряването на сходство в подхода между МОСВ и Министерство на земеделието, храните и горите (МЗХГ), от Министерството на финансите се акцентира, че при наличие на споделени отговорности, свързани с изпълнението на определени области на политики/функционални области, които покриват по-широк спектър от обществени отношения на секторно ниво първостепенните

⁴⁰ Одитно доказателство № 4, т. 4.8

⁴¹ Одитно доказателство № 2.5, т. 2.5.1 и т. 2.5.3

⁴² Одитно доказателство № 2.5, т. 2.5.5

⁴³ Одитно доказателство № 2.5, т. 2.5.2

разпоредители с бюджетни кредити (ПРБ) следва да спазват методологическите насоки и указания на министъра на финансите, свързани с програмното и ориентирано към резултатите бюджетиране:

- първостепенните разпоредители с бюджетни кредити следва да определят собствения си принос и да посочват отговорностите на други институции по отношение на очакваните резултати, както и да определят разходите, които непосредствено планират, разходват и отчитат в рамките на бюджета си, но също така и разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС, които ПРБ координира и контролира в качеството му на водещ при формирането и провеждането на национална политика;

в) доколкото съгласно Закона за биологичното разнообразие министърът на околната среда и водите е отговорен за изграждането и поддържането на Националната екологична мрежа, която включва и защитени зони като част от Европейската екологична мрежата „НАТУРА 2000“, не съществуват пречки МОСВ да планира и отчита разходи, пряко свързани с мрежата „НАТУРА 2000“ (по възможност от всички източници) в рамките на програмния си бюджет по съответните програми на съответното аналитично ниво. Разходите може да се планират и отчитат в програмен формат на МОСВ, в бюджетна програма „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“ (видно от програмен бюджет на МОСВ за 2020), където попадат дейностите и услугите на министерството, свързани с НАТУРА 2000, без да се обособява отделна бюджетна програма.

В бюджета на МОСВ в програмен формат за 2021 г., разходите, свързани с управлението на мрежата Натура 2000 се планират и отчитат в бюджетна програма 1900.01.04 „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“. Въпреки че не са ясно разграничени конкретните цели, свързани с управлението на мрежата са включени индикатори за измерване на изпълнение на целите за Натура 2000⁴⁴:

Показатели за изпълнение и целеви стойности

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1900.01.04 Бюджетна програма „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“	Целева стойност			
	Показатели за изпълнение	Мерна единица	Закон 2021 г.	Прогноза 2022 г.
1. Изготвени законови и подзаконови нормативни актове, в т.ч. изменения и допълнения	брой	3	1	0
2. Процедури за обявяване, промяна и актуализация на площите на защитени територии и зони, включени в Националната екологична мрежа	брой	150*/8**	100*/8**	91*/10**
3. Процедури по обявяване и заличаване на вековни дървета	брой	15	15	15
4. Издадени разрешения и лицензии по реда на глава III и глава IV от ЗБР	брой	970	1020	1070
5. Издадени разрешения по реда на ЗЗТ	брой	15	15	15
6. Издадени съгласувателни становища по ЗПБ	брой	80	80	80
7. Издадени и актуализирани регистрации на помещения и разрешителни за работа с генетично модифицирани организми	брой	2	7	2
8. Издадени (от централното управление на МОСВ) становища, решения и писма по реда на глава II, глава III и чл.2, ал.2 от Наредбата за ОС	брой	150***	150***	150***
9. Проверки върху дейността на ДНП	брой	3	3	3
10. Изготвени и предоставени национални доклади, изисквани съгласно европейското законодателство и международни договори	брой	7	9	9
11. Среци и консултации по прилагане на европейското и международното законодателство в областта на защита на природата и опазване на биологично разнообразие (споразумения, конвенции, политики, стратегии и др.)	брой	20	20	20

⁴⁴ <https://www.moew.government.bg/bg/byudjet-za-2021-g-i-aktualizirana-byudjetna-prognoza-za-2022-2023-g-v-programen-format-na-ministerstvo-na-okolnata-sreda-i-vodite/>, (Бюджет за 2021 г. и актуализирана бюджетна прогноза за 2022 - 2023 г. в програмен формат – стр. 48-50)

*През 2017 г. стартира проект „Натура 2000 в Черно море“ за допълване на морските защитени зони. Проектът е в изпълнение и към настоящия момент не може да бъде предоставена информация относно броя защитени зони, които се очаква да бъдат определени в рамките на проекта. През 2023 г. предстои изменение на заповедите на вече обявените защитени зони за опазване на дивите птици.

** Процедури, свързани с обявяване на защитени територии, промени в площта на съществуващи защитени територии и процедури за актуализация на площи на защитени територии в резултат на по-точни замервания.

***Стойностите за 2021 г. и 2022 г. са променени на база на изготвен отчет за първото полугодие на 2019 г.

За изпълнението на индикатора „Процедури за обявяване, промяна и актуализация на площите на защитени територии и зони, включени в Националната екологична мрежа“ в отчета за изпълнение на бюджета по политики и програми за 2020 г. на МОСВ е посочено, че само 10 от планираните 50 процедури за обявяване, промяна и актуализация на площите на защитени територии, са завършени, а за 40 са издадени проекти на заповеди за обявяване на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, публикувани за обществено обсъждане.⁴⁵ (Виж препоръка 3)

В отчета за изпълнението на бюджета в програмен формат за 2020 г. подробно са посочени разходите по приоритетна ос 3 на ОПОС 2014-2020, свързани с мрежата НАТУРА 2000, но не са разграничени средствата за управлението на мрежата с източник на финансиране от държавния бюджет, включително при дейността на ПУДООС.⁴⁶ Конкретно разходи за управление на НАТУРА 2000 не са посочени в отчета на разходите по бюджетната програма, по която те се отчитат, както и в отчета на разходите общо по бюджетните програми (Приложение № 7 към отчета за изпълнение на бюджета за 2020 г. в програмен формат по политики и програми за 2020 г. на МОСВ).⁴⁷ Така с липсата на яснота каква част от разходите се планират и отчитат, в това число за разходи по отделни видове източници (национални средства, средства на ЕС), не се осигурява ясна проследимост и прозрачност за извършените разходи в цялост за управлението на мрежата НАТУРА 2000. За целта и в резултат на дадените препоръки от МОСВ е разработена допълнителна аналитичност, включена в счетоводния софтуер, която е насочена за отчитане на средства, свързани с управлението на Натура 2000.⁴⁸

Препоръка 5 е частично изпълнена.

По препоръка 6. *Да се предприемат действия за организиране на надежден и ефективен процес на събиране, обобщаване, анализ и докладване на първични и агрегирани данни за:*

6.1. Осъществяването на мониторингови дейности на местообитания, видове и птици на територията на мрежата НАТУРА 2000.

6.2. Осъщественият мониторинг на зоните за защита на водите, които изцяло или частично попадат в мрежата от защитени зони НАТУРА 2000.

6.3. Целия набор от индикатори за изпълнението на Националната приоритетна рамка за действие по НАТУРА 2000 - на програмно и проектно ниво.

6.4. Изграждане на „Системата за мониторинг, контрол, допълване и актуализация на Националната приоритетна рамка за действие за 2014-2020“ и осигуряване на ефективно функциониране.

Препоръката е във връзка с констатациите по част „Констатации и оценки“, раздел III, т. 1, подточка 1.1. от одитния доклад, че е създаден подходящ механизъм, чрез който

⁴⁵https://www.moew.government.bg/static/media/ups/articles/attachments/MOEW_Doklad_Resume_31.12.2020_cba6326ab9b7411b2229c3297419c1a67.doc, стр.102

⁴⁶https://www.moew.government.bg/static/media/ups/articles/attachments/MOEW_Doklad_Resume_31.12.2020_cba6326ab9b7411b2229c3297419c1a67.doc, стр. 85 - 103

⁴⁷https://www.moew.government.bg/static/media/ups/articles/attachments/MOEW_Doklad_Resume_31.12.2020_cba6326ab9b7411b2229c3297419c1a67.doc, стр. 90-91, 179-180

⁴⁸ Одитно доказателство № 2, т. 2.5, т. 2.5.3

да се осъществява мониторинг на природните местообитания, видовете и птиците, предмет на опазване чрез защитените зони НАТУРА 2000, но се наблюдават пропуски в методиката и схемите за мониторинг като неопределяне на местата и методиките за провеждане на мониторинг и в неразработване на схеми за мониторинг. За отстраняване на тези пропуски са предприети действия чрез изпълнението на проект по ОПОС 2014-2020, но остава непредвидена възможността за получаване на обобщена информация относно обектите в рамките на НАТУРА 2000, за които е извършван мониторинг на територията на защитените зони и на зоните за защита на водите.

Препоръката включва 4 подпрепоръки, степента на изпълнение на които е обект на отделна оценка. Във връзка с изпълнението на **подпрепоръки 6.1. и 6.2.**, в процес на изпълнение от Изпълнителна агенция „Околна среда“ е проект „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“, финансиран по ОПОС 2014-2020 г., който се очаква да приключи през 2021 г. С изпълнението на проекта са предприети мерки за отстраняване на пропуските за събиране на теренни данни и за разработване, и прилагане на липсващите методики за мониторинг и за оценка на състоянието на отделните видове и природни местообитания.^{49,50}

Изготвени са образци на обобщени систематизирани формати (справки) за събиране, обобщаване и представяне в табличен вид на:

- първични данни и резултати от провеждания мониторинг на биологичното разнообразие;
- първични и агрегирани данни от мониторинг на води, определени като зони за защита на водите по чл. 119а, ал. 1, т. 5 от Закона за водите;
- оценки на състоянието на водните тела, които изцяло или частично попадат в екологичната мрежа Натура 2000 (определени като зони за защита на водите по чл. 119а, ал. 1, т. 5 от Закона за водите).

Със Заповед РД-186 от 10.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите е утвърден формат на справка за обобщаване и предоставяне в табличен вид на първични данни и резултати от провеждания мониторинг на биологичното разнообразие на територията на мрежата Натура 2000, въз основа на Информационната система на Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие (НСМСБР) на обектите, които подлежат на мониторинг.⁵¹

Подпрепоръки 6.1 и 6.2 са изпълнени.

Във връзка с изпълнение на **подпрепоръка 6.3** са предприети действия за организиране на процеса по събиране, обобщаване, анализ и докладване на първични и агрегирани данни за целия набор от индикатори за изпълнението на „Националната рамка за приоритетни действия по Натура 2000“ (НПРД) 2014-2020 г., като:

В края на 2020 г. е изискана информация от програмите, включени като финансиращи, изпълнението на мерки от НРПД. На база на получената информация е извършен анализ и обобщаване на данни за изпълнение на индикаторите на НПРД за 2020 г., като за част от мерките поради обема на данните и необходимостта от ГИС анализ на информация процеса не е завършен.⁵² Индикаторите за продукт и за резултат се докладват на национално ниво. Индикаторите за резултат се извеждат по аналитичен път на база на данните, получени от наблюдението на индикаторите за продукт и изготвени справки и доклади от съответния управляващ орган. Индикаторите за въздействие се

⁴⁹ Одитно доказателство № 1, т. 1.1.

⁵⁰ http://eea.government.bg/bg/opus_2014-2020/opus_os3/info_i_publichnost/2listovka.pdf

⁵¹ Одитно доказателство № 2, т. 2.6.1 -

⁵² Одитно доказателство № 4, т. 4.9.

следят на база националното докладване по чл. 12 от Директивата за птиците и чл. 17 от Директивата за местообитанията, поради спецификата на консервационните дейности и мерките за възстановяване и необходимостта от многогодишното им прилагане за постигане на желаното състояние.⁵³ Процесът за набиране на информация и данни от програмите продължава, като към м. август 2021 г. са изпратени писма по официален ред до Управляващите органи на оперативните програми.⁵⁴ Голяма част от програмите изготвят 6-месечна и годишна отчетност за напредъка си.⁵⁵

С изменение на Устройствения правилник на МОСВ от 2019 г. (изм. и доп. ДВ. бр.74 от 20.09.2019 г.) са определени нови отговорности за дирекция НСЗП, свързани с цялостния процес на разработване и управление на изпълнението на Националната приоритетна рамка за действие за Натура 2000. В дирекция НСЗП е създадена и функционира структура за управление на Националната приоритетна рамка за действие за Натура 2000.⁵⁶ Представители на Структурата за управление на Националната приоритетна рамка за действие за Натура 2000 участват в Тематичните работни групи (ТРГ) за разработване на новите програми с европейско финансиране в България.^{57,58,59}

Представители на Структурата за управление на НППД са включени като членове в следните ТРГ и КН⁶⁰:

- ТРГ за разработване на Националния стратегически план за развитие на земеделието и селските райони 2021-2027 г.;
- ТРГ за разработване на Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027 г.;
- ТРГ за разработване на Програмата за околна среда 2021-2027 г.;
- ТРГ за разработване на Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията 2021-2027 г.

В процес на одобрение е разработения проект на НППД за Натура 2000 за периода 2021-2027 г. Документът е насочен да допринесе за изпълнение на ключови ангажименти на Република България, очертани със Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г., а именно да гарантира, че до 2030 г. няма да има допълнително влошаване на състоянието на местообитания и видове, част от двете природозащитни директиви и че 30 на сто от местообитанията и видовете в неблагоприятно състояние ще показват положителна тенденция или подобрене поне по един параметър до 2030 г. В процес на разработване е индикаторната програма към НППД 2021-2027 г., като освен приемственост ще се осигури и възможност за нейното подобрене, включително по отношение на процеса на събиране, анализ и докладване на данните по отделните индикатори на база на „научените уроци“ и прилагането на системата за „Организация на процеса на отчитане на напредъка по изпълнение на Националната приоритетна рамка за действие за Натура 2000 (мониторинг, контрол, допълване и актуализация на НППД)“, която е утвърдена от министъра на околната среда и водите за периода 2014-2020 г. с оглед изпълнение на препоръки 6.3 и 6.4.⁶¹

Подпрепоръка 6.3 е в процес на изпълнение.

⁵³ Одитно доказателство № 4, т. 4.3

⁵⁴ Одитно доказателство № 4, т. 4.4

⁵⁵ Одитно доказателство № 4

⁵⁶ <https://www.moew.government.bg/bg/ustrojstven-pravilnik-na-ministerstvo-na-okolnata-sreda-i-vodite/>

⁵⁷ <https://www.moew.government.bg/bg/ustrojstven-pravilnik-na-ministerstvo-na-okolnata-sreda-i-vodite/>

⁵⁸ Одитно доказателство № 1, т. 1.1 и Одитно доказателство № 2, т.2.6.2

⁵⁹ Одитно доказателство № 4

⁶⁰ Одитно доказателство № 4, т. 4.5

⁶¹ Одитно доказателство № 4

Във връзка с изпълнението на **подпрепоръка 6.4.**, в одобрения от министъра на околната среда и водите План за необходими действия за изпълнение на препоръките от одитен доклад № 0300101818, е заложено утвърждаването на документ за „Организация на процеса на отчитане на напредъка по изпълнение на Националната приоритетна рамка за действие за Натура 2000 (мониторинг, контрол, допълване и актуализация на НПРД). Същият е разработен, одобрен и приложен за установяване на напредъка по изпълнението на индикаторите на НПРД за 2020 г.^{62,63}

Разработването на проект на нова Наредба за условията и реда за създаването и функционирането на Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие, която следва да осигури осъществяване на мониторинг на ниво защитени зони, а не само на база на определени видове и природни местообитания е свързано с изменения в Закона за биологичното разнообразие, поради което наредбата все още не е приета.⁶⁴

Подпрепоръка 6.4 е частично изпълнена.

По препоръка 7. *Да се определят изискванията за съдържанието на информацията и документите в досиетата на защитените зони и срок за публикуването в информационната система НАТУРА 2000.*

Препоръката е във връзка с констатацията по част „Констатации и оценки“, раздел III, т. 1, подточка 1.3. от одитния доклад, че са създадени регистри и информационна система за управлението на мрежата НАТУРА 2000, но липсата на вътрешни правила и процедури, определящи информацията и документите за публикуване в информационната система НАТУРА 2000 създава риск за пропуски при пълнотата и съдържанието на данните за мрежата НАТУРА 2000. Наличието на пълна и актуална информация в информационната система НАТУРА 2000 е предпоставка за своевременен обмен на информация и комуникация, както и за осигуряването на публичност и прозрачност при управлението на мрежата НАТУРА 2000.

Със Заповед № РД-1069 от 23.12.2020 г. на министъра на околната среда и водите⁶⁵ са определени съдържанието на информацията от публичните регистри за обявените защитени зони и промените в тях, съгласно чл. 18 от Закона за биологичното разнообразие, която следва да бъде публикувана на официалната страница на МОСВ, както и документите в досиетата на защитените зони, вкл. срока за публикуването им в публичното приложение на информационната система за защитените зони от екологична мрежа Натура 2000.⁶⁶

Препоръка 7 е изпълнена.

По препоръка 8. *Да се създаде необходимата организация за извършване на анализи на осъществяваната контролна дейност на РИОСВ, като и да се обобщават резултатите на национално ниво за мрежата НАТУРА 2000.*

Препоръката е във връзка с констатацията по част „Констатации и оценки“, раздел III, т. 1, подточка 1.3. от одитния доклад, че поради неизвършването на анализ на осъществяваната контролна дейност и необобщаването на резултатите на национално ниво, за мрежата НАТУРА 2000 липсва обобщена управленска информация за отклоненията, които са установени и мерките, които са предприети. Анализ и оценка на

⁶² Одитно доказателство № 2

⁶³ Одитно доказателство № 2, т. 2.6.4

⁶⁴ Одитно доказателство № 4,

⁶⁵ Одитно доказателство № 2, т. 2.7, т. 2.7.3

⁶⁶ Одитно доказателство № 2, т. 2.7, т. 2.7.1 и т. 2.7.2

ефективността на извършвания контрол на мрежата не се извършва, което създава риск за ефективното управление и провеждането на ефективна природозащитна политика и за загуба на биоразнообразие.

В изпълнение на препоръката, от Дирекция „Национална служба за защита на природата“, са изготвени предложения за планиране на проверки на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие, които да бъдат включени във формата на проект на План за контролната дейност на РИОСВ за 2021 г. и получените резултати от извършените проверки да бъдат анализирани и отразявани в Отчета за контролната дейност на РИОСВ за 2021 г.⁶⁷ С писмо от Дирекция НСЗП до директорите на Дирекциите на Националните паркове са дадени указания за включване в образците за план и отчет за контролна дейност в националните паркове, на изискване за събиране на информация/резултати от извършена контролна дейност по реда на Закона за защитените територии и Закона за биологично разнообразие, както и кратък анализ на резултатите.⁶⁸ От прегледа на обобщения месечния отчет за дейността на РИОСВ е видно, че в съдържанието му е включена информация за резултатите от извършени проверки в защитени територии и зони, както и за констатирани нарушения на определените в тях режими, за които са съставени актове за установяване на административни нарушения или наложени глоби на физически лица.⁶⁹

Препоръка 8 е изпълнена.

Препоръка 9. *Да се създаде необходимата организация и контрол върху изпълнението на:*

9.1. Периодично/текущо отчитане и докладване за състоянието на защитените зони, както и за осъществяваните мерки, мероприятия и дейности в мрежата от НАТУРА 2000 в България.

9.2. Периодично/текущо отчитане и докладване на постигнатия напредък за изпълнение на НПРД и да се осигури публичност на отчитаната/докладваната информация.

Препоръката и подпрепоръките са във връзка с констатацията по част „Констатации и оценки“, раздел III, т. 3, подточка 3.1. от одитния доклад, че не се докладват данни за състоянието на защитените зони от НАТУРА 2000 от отговорните органи, поради липсата на създадена организация за отчитане. За отчитане състоянието на биологичното разнообразие не е създадена необходимата организация и ред, което създава риск за своевременното откриване на неблагоприятни тенденции и влияния върху състоянието на защитените зони от мрежата, както и за непредприемането на необходимите действия за опазване на биологичното разнообразие в защитените зони.

Измерването и определянето на постигнатия напредък в изпълнението на НПРД е невъзможно, поради неизградена Система за мониторинг, контрол, допълване и актуализация на НПРД за 2014-2020. Липсата на периодично/текущо отчитане и докладване на степента на постигане на приоритетите от НПРД, поражда риск за ефективното управление и реализирането на целите на мрежата НАТУРА 2000.

Препоръката включва две подпрепоръки, степента на изпълнение на които подлежи на отделен анализ и оценка както следва:

По подпрепоръка 9.1.

В изпълнение на заповед № РД-186 от 10.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите, в дирекция НСЗП в МОСВ по утвърдените образци следва да се представят:

⁶⁷ Одитно доказателство № 2, т. 2.8, т. 2.8.1

⁶⁸ Одитно доказателство № 2, т. 2.8, т. 2.8.2

⁶⁹ <https://www.moew.government.bg/bg/mesechen-otchet-za-kontrolnata-dejnost-na-riosv-m-yuli-2021-g/>

първични и агрегирани данни от мониторинг на води, определени като зони за защита на водите по чл. 119а, ал. 1, т. 5 от Закона за водите, както и данни за оценката на състоянието на водните тела, които изцяло или частично попадат в екологичната мрежа Natura 2000 (определени като зони за защита на водите по чл. 119а, ал. 1, т. 5 от Закона за водите). Във връзка с изпълнението на заповедта са представени писма от ИАОС и от дирекция „Управление на водите“ в МОСВ към м. юни 2021 г., и от басейнова дирекция към м. август 2021 г., с които се изпращат данни на дирекция НСЗП в МОСВ в табличен вид.⁷⁰

Подпрепоръка 9.1 е изпълнена.

По подпрепоръка 9.2.

С предприетите действия за изпълнение на подпрепоръки 6.3 и 6.4 е въведена организация и контрол за годишно отчитане и докладване на постигнатия напредък за изпълнение на НПРД 2014-2020 г. със срок на изпълнение до края на месец януари на всяка следваща календарна година. Съдържанието на годишното докладване на НПРД е разработено в документа за „Организация на процеса на отчитане на напредъка по изпълнение на НПРД (мониторинг, контрол, допълване и актуализация на НПРД)“, който представя структурните и функционални връзки в организацията на процеса на отчитане на напредъка по изпълнението на НПРД, както и процеса по допълване и актуализация на НПРД. Предвидено е и осигуряването на приемственост на процесите в новата Рамка за приоритетни действия за Natura 2000 за периода 2021-2027 г.

Към декември 2020 г. е анализирана и обобщена информация за напредъка в изпълнение на индикаторната програма на НПРД 2014-2020 г.⁷¹ Представена е и получената информация от програмите – ПРСР, ПМДР, Трансгранично сътрудничество, както и от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) за финансирани от тях проекти.⁷² За набиране на информацията са използвани освен официално запитване до управляващите органи на съответните програми, така и публични регистри – системата ИСУН 2020, интернет страницата на програма LIFE, като един от съфинансиращите инструменти на проекти в областта на околната среда и др.⁷³

При разработване на НПРД 2021-2027 г. е направен анализ в секция Г. Финансиране от ЕС и национално финансиране на мрежата „Натура 2000“ в периода 2014—2020 г.^{74,75}

За осигуряването на публичност на отчитаната/докладваната информация на среща между представители на членовете на ИАОС и дирекция НСЗП, в качеството им на членове на Работната група, създадена със Заповед № 407 от 26.05.2020 г. на министъра на околната среда и водите за изпълнение на препоръките от одитния доклад на Сметната палата, е решено, че кратко резюме на годишния доклад за състоянието на защитените зони от мрежата Natura 2000 може да бъде предоставяно (по преценка на дирекция НСЗП) на ИАОС, за да се включи в националния доклад за състоянието на околната среда, който се публикува на интернет страницата на Изпълнителната агенция по околна среда. Разработена е и специална секция в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда, в която се публикува информация за напредъка в изпълнението на НПРД - <http://eea.government.bg/bg/soer/2019/biodiversity-nem/politiki> - таблица 20.

⁷⁰ Одитно доказателство № 2, т. 2.6.1

⁷¹ Одитно доказателство № 4, т. 4.10

⁷² Одитно доказателство № 4, т. 4.6,

⁷³ Одитно доказателство № 4

⁷⁴ Одитно доказателство № 2

⁷⁵ <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents> - в секция Документи/файл: Първа работна версия, вариант 3 на „Националната рамка за приоритетни действия за „Натура 2000“ 2021-2027 г.

Подпрепоръка 9.2 е в процес на изпълнение.

II. При осъществения последващ контрол за изпълнението на препоръките към министъра на земеделието, храните и горите е установено:

По препоръка 1. *При програмиране на средствата за подпомагане по втори стълб от Общата селскостопанска политика за програмния период 2021 – 2027 г. да се съобразят необходимите средства за изпълнение на заложените приоритетни мерки от НПРД с източник на финансиране от държавния бюджет, както и да се осигури проследимост и отчетност на разходите за управлението на мрежата НАТУРА 2000.*

Препоръката е във връзка с констатацията по част „Констатации и оценки“, раздел II, т. 3 от одитния доклад, че:

- Източниците за финансиране на мрежата НАТУРА 2000, предвидени в НПРД, включват европейско и национално финансиране. Водещите оперативни програми, които включват финансиране на дейности, по отношение на мрежата НАТУРА 2000 са ОПОС 2014-2020 и Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2014-2020 г. Предвидени са 33 мерки в НПРД за финансиране по ОПОС 2014-2020 , а от ПРСР е заложено да се финансират 34 мерки по 5 приоритета и 15 Подприоритета. Една от трите цели на ПРСР 2014-2020 г. е „Опазване на екосистемите и устойчиво управление, използване на природните ресурси в земеделието, горското стопанство и хранителната промишленост, предотвратяване на климатичните промени и приспособяване към тях“ и има отношение към управлението на НАТУРА 2000. Мярка 12 „Плащания по НАТУРА 2000“ и Рамковата директива за водите“ от ПРСР 2014-2020 подкрепя мерките от НПРД.

- В описанието на мярка 02 „Консултантски услуги, услуги по управление на стопанство и услуги по заместване в стопанство“ от ПРСР 2014-2020 г., отнасяща се до мрежата НАТУРА 2000, няма данни за връзка с НПРД. Четири мерки от заложените 34 мерки в НПРД не може да се реализират с ПРСР 2014-2020 г. Останалите 30 мерки, заложи в НПРД се реализират в две мерки и 21 подмерки от ПРСР 2014-2020. От Програмата за морско дело и рибарство (ПМДР) е заложено да се финансират 13 мерки по четири приоритета. С единадесет мерки от ПМДР 2014-2020 г. се финансират 12 мерки от НПДР. За една приоритетна мярка в ПМДР 2014-2020 г. не е предвидено финансиране спрямо заложените мерки в НПРД.

- Мерките, които не попадат в обхвата на нито една оперативна програма са предвидени за финансиране от държавния бюджет. За периода 2014-2020 г. в НПРД от държавния бюджет е заложено да се финансират девет мерки. Финансирането от държавния бюджет на пет мерки от НПРД се обвързва с бюджета на МОСВ, бюджета на МЗХГ и бюджета на Министерството на туризма без конкретни данни към коя област на политика и бюджетна програма се отнасят. Средствата за управлението на мрежата НАТУРА 2000 в МЗХГ се отчитат в рамките на повече от една бюджетни програми в програмния бюджет на МЗХГ, поради което точният размер на финансовите средства за управлението на мрежата НАТУРА 2000 не се отчита и проследява. В рамките на бюджетните програми с отношение към мрежата НАТУРА 2000 няма яснота за размера на планираните и отчетени разходи, което създава риск за неосигуряване на финансови средствата за осъществяване на дейности, свързани с мрежата. Липсата на ясна обвързаност между предвидените мерки в Националната приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000 и тяхното финансиране затруднява адекватната оценка на тяхното ресурсно-ефективно изпълнение и прозрачното им отчитане.

Във връзка с изпълнението на препоръката, министъра на земеделието, храните и горите посочва, че са предприети действия за включване на интервенции, насочени към специфични цели, свързани с околната среда и климата, за финансиране чрез ПРСР 2021-

2027 г., като към месец август 2021 г. все още тече преговорния процес по предложението за Регламент на Европейския парламент (ЕП) и на Съвета за установяване на правилата за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на Общата селскостопанска политика (ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1305/2013 на ЕП и на Съвета и Регламент (ЕС) № 1307/2013 на ЕП и на Съвета. В предложението за Регламент изрично е посочено, че интервенциите в областта на развитието на селските райони включват и плащания, свързани със задължения в сферата на околната среда, климата и управлението, които държавите членки следва да подпомагат в рамките на своите територии в съответствие със специфичните си национални, регионални или местни потребности. Държавите-членки следва да предоставят плащания на земеделски стопани и други лица, стопанисващи земи, които доброволно поемат задължения в областта на управлението, които допринасят за защитата и подобряването на околната среда, включително качеството и количеството на водата, качеството на въздуха, почвите, биологичното разнообразие и екосистемните услуги, включително доброволните задължения по „Натура 2000“ и подпомагането на генетичното разнообразие. Тези плащания трябва да са съобразени със специфичните цели заложи в чл. 6, т. 1, буква „е“ - „допринасяне за защита на биологичното разнообразие, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафта“ и да бъдат съобразени предвид националните планове, произтичащи от европейските законодателни инструменти.⁷⁶ От МЗХГ се посочва, че дейностите и индикаторите на НПРД 2021-2027, които могат да бъдат финансирани посредством Стълб II на ОСП ще бъдат включени в Стратегическият план за ОСП в периода 2021-2027 г.⁷⁷

В проекта на Интервенционната стратегия, обсъждан на 8-мо заседание на Тематичната работна група за разработване на Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони, три⁷⁸ от специфичните цели са пряко свързани с целите за околната среда и изменението на климата. Отбелязва се, че допълнителен ефект по отношение на постигането на специфични цели № 4, 5 и 6 ще се постигне чрез представяне на обучения и съветнически услуги, насочени към повишаване на знанията за

⁷⁶ <https://www.mzh.government.bg/bg/obsha-selskostopanska-politika-2021-2027-g/tematichna-rabotna-grupa/>

11 заседание от 19.02.2021 г. на Тематичната работна група за разработване на Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони, таблица с коментари – МОСВ, относно интервенции:

- „Залесяване на земеделски и неземеделски земи“ в сектори именно секторът „Горско стопанство“ в изпълнение на Цел 4: Допринася за смекчаване и адаптиране към изменението на климата, както и за устойчива енергия и индикатор R.17 Залесена земя: Подкрепена площ за залесяване (включително агролесовъдство) и презалесяване;

- „Подпомагане лесовъдските дейности за стопанисване на гори общинска и частна собственост“ в изпълнение на Цел 4: Допринася за смекчаване и адаптиране към изменението на климата, както и за устойчива енергия и Цел 8: Насърчаване на заетостта, растежа, социалното приобщаване и местното развитие в селските райони, включително биоикономиката и устойчивото горско стопанство, индикатор R.17a: Инвестиционна подкрепа за горския сектор

11 заседание, проведено на 05.02.2021 г. – обсъждани интервенции, свързани с планирането на горско-екологични мерки в ПРСР 2014-2020 г., включително *Плащания за гори и горски територии с въведени задължителни изисквания в зони от Натура 2000*, които са обсъждани и на 7 заседание

9-то заседание от 29.01.2021 г., таблица с коментари – коментар МОСВ:

- направление „Традиционни практики за извършване на паша“ следва да допринася за постигане на Специфична цел 6: Допринасяне за защита на биологичното разнообразие, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафта. Като резултат е необходимо да се посочи индикатор, чрез който да се измерва постигането на целта. Становище по екологична оценка №16-9/2014 г. на ПРСР 2014-2020 г.;

-Направление „Устойчиво управление на елементи на ландшафта“

-интервенции за намаляване на загубата на биоразнообразие в земите с висока природна стойност и предотвратяване на намаляването на птиците, обитаващи земеделски земи, съществуващите досега интервенции в мярката „Агроекология и климат“ са премахнати от предлагания нов вариант на интервенции, което предлагаме да се преразгледа.

⁷⁷ https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2021/01/12/8_mo_zasedanie_trg_OgVmlDg.rar;

https://www.moew.government.bg/static/media/ups/buyerprofile/attachments/Documentation_NPRD_IA_15.08d418773d809d2bdd8b7b649d6a478d9f.pdf

⁷⁸ СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4: Принос за смекчаване на последиците от изменението на климата и за адаптация към него, както и за устойчивата енергия; СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 5: Насърчаване на устойчивото развитие и ефективно управление на природните ресурси като вода, почва и въздух СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 6: Принос за защита на биологичното разнообразие, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафта

смякчаване на последиците от изменението на климата и за адаптация към него, както и за устойчивата енергия; Повишаване на знанията за устойчиво управление на природните ресурси (води, почви, въздух) и добри практики в земеделието по отношение на природните ресурси и дейности и практики, допринасящи за опазване на околната среда и биологичното разнообразие. Интервенции, свързани с околната среда и климата, са заложили и в изпълнение на други специфични цели, например специфична цел 1: Подпомагане на достатъчно надеждни земеделски доходи и устойчивост с цел подобряване на продоволствената сигурност („Възстановяването на земеделски потенциал след природни бедствия или катастрофични събития и инвестиции в подходящи превантивни действия“, съгласно чл. 64, б. „г“).⁷⁹

Подготовката на стратегическите документи по Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА) и ЕЗФРСР за програмния период 2021-2027 г. се извършва при обмен на информация с компетентната институция за подготовка и изпълнение на НПРД за НАТУРА 2000 за периода 2021 – 2027 г. - Дирекция НСЗП в МОСВ, в това число и провеждане на работни срещи в рамките на тематичните групи.⁸⁰

Средствата по оперативната програма на ЕФМДР следва да осигуряват постигане на специфичните цели относно: 1) опазване и възстановяване на водното биологично разнообразие и на водните екосистеми и приоритети; 2) опазване и възстановяване на водното биологично разнообразие и подобряване на екосистемите, свързани с аквакултури, и насърчаване на аквакултури с ефективно използване на ресурсите. Дейности от НПРД 2021-2027^{81,82}, които са допустими за изпълнение по реда на Регламент 2021/1139 на ЕП и на Съвета от 7 юли 2021 година за създаване на ЕФМДРА и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1004, след извършено обществено обсъждане синергичните мерки са включени в проекта на Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури (ПМДРА)⁸³. В таблицата със структурата на ПМДРА 2021-2027⁸⁴ са включени мерки за: възстановяване на екологичната приемственост на реките; възстановяване на застрашени видове в морски и вътрешни води; извличане и правилно изхвърляне на морски отпадъци; специфични инвестиции за подобряване на водните местообитания и биологичното разнообразие; управление и мониторинг на зоните по Натура 2000 (меки операции); инвестиции във възстановяване на зоните от Натура 2000; събиране и разпространение на данни; намаляване на потреблението на енергия и енергийна ефективност, и за системи за възобновяема енергия; повишаване на осведомеността; комуникация с широката общественост, изграждане на капацитет.

В предложението за Многогодишната финансова рамка на ЕК за периода 2021-2027 е заложило изискване, поне 35 на сто от общия принос от ЕЗФРСР за Стратегическия план по ОСП да бъде запазен за интервенции, насочени към специфични цели, свързани с околната среда и климата.⁸⁵

Препоръка 1 е в процес на изпълнение.

По препоръка 2. *Да се предприемат действия за отваряне на прием по мерките от ПРСР 2014-2020 г. и приоритети от ПМДР 2014-2020 г., които осигуряват изпълнението на заложените мерки в НПРД с източник на финансиране ПРСР и ПМДР.*

⁷⁹ проведено на 08.01.2021 г., https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2021/01/12/8_mo_zasedanie_trg_OgVmlDg.rar

⁸⁰ Одитно доказателство № 4, т. 4.5

⁸¹ https://www.moew.government.bg/static/media/ups/articles/attachments/Aktualizirana_NPRD037c0de0525d8802ac09b30599ca862b.pdf

⁸² https://www.moew.government.bg/static/media/ups/buyerprofile/attachments/Documentation_NPRD_IA_15.08d418773d809d2bd8b7b649d6a478d9f.pdf;

⁸³ <https://www.eufunds.bg/sites/default/files/uploads/pmdr/docs/2020-12/NEW.zip>; Таблица със структурата на ПМДРА 2021-2027 г_..xlsx

⁸⁴ <https://www.eufunds.bg/sites/default/files/uploads/pmdr/docs/2021-03/%D0%9C%D0%9D%D0%A1%D0%9F%D0%90%2010.03.2021%20swot.docx>

⁸⁵ Одитно доказателство № 5 (стр. 179)

Препоръката е във връзка с констатацията по част „Констатации и оценки“, раздел IV, т. 1. От одитния доклад, че за периода от 01.01.2016 г. до 31.07.2019 г. резултатите за осигуряване на защитата на околната среда и местното население в МОСВ и МЗХГ се постигат с изпълнението на 15 мерки или 19 на сто, от 80 заложените в НПРД мерки. Допустимите разходи за дейности по Мярка 12 „Плащания по НАТУРА 2000“ от ПРСР 2014-2020 г. се изчисляват въз основа на пропуснати доходи и на допълнителните разходи, свързани с режимите и забраните за земеделски дейности, разписани в заповедите за обявяване/планове за управление на защитените зони по НАТУРА 2000. Липсата обаче на издадени заповеди за 211 защитени зони, лишава земеделските стопани от възможността да получат компенсаторни плащания за пропуснати ползи и извършени разходи.

Във връзка с отварянето на мерки по приоритети от ПМДР 2014-2020, които да осигуряват изпълнението на заложените мерки в НПРД към м. август 2021 г. от Министерството на земеделието, храните и горите са предприети действия, като по голяма част от мерките, свързани с изпълнението на дейностите в НПРД, са осъществени приеми, а по други мерки (при които е налице забавяне и/или липса на интерес) - средствата са пренасочени към мерки за подпомагане във връзка с пандемията COVID 19 както следва⁸⁶:

- мярка 1.4. „Ограничаване на въздействието на риболова върху морската среда и за адаптиране на риболова към защита на видовете“ – бюджетът на тази мярка е пренасочен към мерки с висок интерес от бенефициентите в сектора⁸⁷;

- мярка 1.5. „Иновации, свързани с опазването на морските биологични ресурси“ - вследствие на избухването на пандемията от COVID-19 бюджетът на тази мярка е пренасочен към спешни мерки за справянето с икономическите последици от пандемията⁸⁸;

- мярка 1.6. „Опазване и възстановяване на морското биологично разнообразие и екосистеми и компенсационни режими в рамките на устойчивите риболовни дейности“ – отваряни са три приема по мярката, договорите са в процес на изпълнение или са изпълнени (обявени на 13.12.2018 г.⁸⁹, 02.03.2020 г.⁹⁰ и 03.02.2021 г.⁹¹);

- мярка 2.1. „Иновации в аквакултурите“ - вследствие на избухването на пандемията от COVID-19 бюджетът на тази мярка е пренасочен към спешни мерки за справянето с икономическите последици от пандемията⁹²;

- мярка 2.5. „Аквакултури, осигуряващи екологични услуги“ – по мярката се изпълняват одобрени проекти (обявена на 24.06.2019 г.⁹³), но вследствие на избухването на пандемията от COVID-19 остатъчният бюджет е пренасочен към спешни мерки за справянето с икономическите последици от пандемията⁹⁴;

- мярка 4.1. „Подготвителна помощ за стратегии за ВОМР“ – изпълнението на мярката е приключило⁹⁵;

⁸⁶ Одитно доказателство № 3, т. 2

⁸⁷ <https://www.moew.government.bg/static/media/ups/articles/attachments/%D0%95%D0%9E-30%20%D0%BE%D1%82%2026.10.2020f3c2db87f72e27213060009e7ba6d2f8.pdf>

⁸⁸ <https://www.eufunds.bg/sites/default/files/uploads/pmdr/docs/2020-02/%D0%98%D0%93%D0%A0%D0%9F%202020.%20izmenenie%20%2002%202020%20KN.xlsx>;

⁸⁹ https://files2020.government.bg/6b43f129-7341-410a-9d86-104b0485b0fe?access_token=MLX_9KwhEejVij9Ho2hekOtInZVeuUHLcgW7KeqeXDL7OuLk-4ZEPT_RFbbDpvPXtVQDIBrUuiBksU77Jim_N_g2R11IkuE4q6iZyAC9pNKjrxJfuhlu4A85K9kRx0gGQ1_15IOxqWGWEQGOem0710110UO_KL5GeWCwcmwRUBS7yWUv8HVBuElu0vRTjyTn0mqNhEDiyBK18jY9X5W5bcVQ-YMW4s5x0RkcGnmsFUKyEkNcCuTCZPdh63r7I7U80ba5LFtSC_kIpxJRr2PawQ;

<https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/282b6b66-c772-407c-8186-1c7e0d7f79c0>

⁹⁰ <https://www.eufunds.bg/bg/pmdr/node/4115>

⁹¹ <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/282b6b66-c772-407c-8186-1c7e0d7f79c0>

⁹² <https://www.eufunds.bg/sites/default/files/uploads/pmdr/docs/2018-12/%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%203%20%D0%9E%D0%B1%D1%8F%D0%B2%D0%B0%202.001.pdf>

⁹³ <https://www.eufunds.bg/bg/pmdr/node/2050>

⁹⁴ <https://www.eufunds.bg/bg/pmdr/node/2050>

⁹⁵ <https://2020.eufunds.bg/bg/8010406/0/Project/BasicData?contractId=nrwJfD14Nc8%3D&isHistoric=False>

• мярка 4.2. „Изпълнение на стратегиите за водено от общностите местно развитие“ - по мярката се изпълняват стратегии за водено от общностите местно развитие на 9 бр. Местни инициативни рибарски групи⁹⁶;

• мярка 5.1. „Планове за производство и предлагане на пазара“ - отваряни са два приема по мярката, договорите са в процес на изпълнение, изпълнява се един одобрен проект, вторият прием не е завършен (обявени на 22.08.2019 г. и 09.07.2021 г.)⁹⁷;

• мярка 5.4. „Преработване на продуктите от риболов и аквакултури“ – отваряни са четири приема по мярката, договорите са в процес на изпълнение или са изпълнени (обявени на 18.07.2016 г.⁹⁸, 30.07.2019 г.⁹⁹, 08.06.2020¹⁰⁰ и 06.11.2020 г.¹⁰¹);

• мярка 6.2. „Насърчаване на изпълнението на Интегрирано морско наблюдение - чл.80, т.1, ал.2 от Рег. 508/2014“ – бюджетът на тази мярка е пренасочен към мерки с висок интерес в същия приоритет.

В допълнение, ежегодно за периода от 1 март до 15 май се отваря прием по мярка 10 „Агроекология и климат“¹⁰² и мярка 12 „Плащания за Натура 2000 и Рамковата директива за водите“¹⁰³ от ПРСР 2014-2020 г., по които земеделските стопани могат да получават компенсаторни плащания за пропуснатите ползи, които произтичат от спазване на забраните, обявени в заповедите на министъра на околната среда и водите, свързани с Натура 2000.

Препоръка 2 е изпълнена.

⁹⁶ <https://www.eufunds.bg/archive2018/index.php/bg/programen-period-2014-2020/operativni-programi-2014-2020/programata-za-morsko-delo-i-ribarstvo-2014-2020-g/item/18548-izmeneni-usloviya-za-kandidatstane-i-paket-dokumenti-po-myarka-4-2-izpalnenie-na-strategiite-za-vodeno-ot-obshtnostite-mestno-razvitie-ot-pmdr-15-06-2018-g>; <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/91a73ee9-e51d-4563-b8d2-e3b747e24dba>

⁹⁷ <https://www.eufunds.bg/bg/pmdr/node/7904>; <https://www.eufunds.bg/bg/pmdr/node/2563>
<https://vomr.bg/%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%BE-%D0%BE%D0%B1%D1%81%D1%8A%D0%B6%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8-%D0%BF%D0%BE/>

⁹⁸ <http://agro-journal.com/otvorena-e-myarka-5-4-prerabotvane-na-produktite-ot-ribolov-i-akvakulturi/>

⁹⁹ <https://www.eufunds.bg/bg/pmdr/node/2380>

¹⁰⁰ https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2020/06/08/miarka_54_covid-19_protседura_5013_za_publikuvane_02062020_g.zip

¹⁰¹; <https://www.eufunds.bg/bg/pmdr/node/6144>;

<https://www.mzh.government.bg/bg/politiki-i-programi/programi-za-finansirane/programa-za-morsko-delo-i-ribarstvo/>

¹⁰² <https://www.dfz.bg/bg/dp-2014-2020/shemi-2015/-10---/>

¹⁰³ https://www.dfz.bg/assets/8442/NAREDBA_5_ot_24022015_g_za_prilagane_na_mqrka_12_Plasaniq_po_Natura_2000_i_Ramkovata_direkti_va_za_vo.pdf; <https://www.dfz.bg/bg/dp-2014-2020/shemi-2015/-12---2000-/>

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Проверката по изпълнението на препоръките, дадени при извършения одит на изпълнението „Ефективност на управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата“ за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2018 г. показва, че са предприети мерки за изпълнението на дадените препоръки на министъра на околната среда и водите и на министъра на земеделието, храните и горите.

От дадените на министъра на околната среда и водите 9 (девет) препоръки, вкл. 6 подпрепоръки, 2 (две) препоръки и 3 (три) подпрепоръки са изпълнени; 4 (четири) препоръки и 2 (две) подпрепоръки са в процес на изпълнение и 1 (една) препоръка и 1 (една) подпрепоръка са частично изпълнени.

От дадените 2 (две) препоръки на министъра на земеделието храните и горите, една е изпълнена и една е в процес на изпълнение.

В хода на проверката са събрани 5 (пет) одитни доказателства.

Докладът за резултатите от проверката за изпълнението на препоръките е изготвен при спазване на Рамката за професионални становища, издадена от Комитета за професионални стандарти на Международната организация на върховните одитни институции – ИНТОСАЙ и Наръчника за прилагане на международно признатите одитни стандарти и одитната дейност на Сметната палата.

ОПИС НА ПРИДРУЖАВАЩИТЕ ДОКЛАДА ДОКУМЕНТИ

№	Документ	Брой листа
1.	Доклад от началника на Кабинет на председателя на СП	1
2.	Заповеди № ПК-03-01-013/28.07.2021 г. и № ПКР-03-01-013/28.07.2021 г. на заместник-председател на Сметната палата	2
3.	Разписки от 29.07.2021 г. и 02.08.2021 г. за връчване на заповедта за възлагане на министъра на земеделието, храните и горите и министъра на околната среда и водите	2
4.	Декларации по чл. 42, ал. 2 от Закона за Сметната палата – 2 бр.	2
5.	Декларации по параграф 3 от МСВОИ 1220 за изисквания към независимостта на лицата, ангажирани в одита, които не са членове на одитния екип	2
6.	Работни документи - писма: до министъра на околната среда и водите и до министъра на земеделието, храните и горите за предоставяне на информация за изпълнението на препоръките	2
7.	Получени писма: от МОСВ и от МЗХГ вкл. по електронна поща за предоставяне на информация и документи за изпълнението на дадените с одитен доклад № 0300101818 препоръките	?

ОПИС НА ДОКАЗАТЕЛСТВОТА

№	Доказателства	Брой листа
1.	Информация, изпратена с писмо вх. № 04-20-30/31.12.2020 г. от министъра на околната среда и водите за изпълнение на дадените препоръки с приложен:	9
1.1.	План за необходимите действия за изпълнение на препоръки, съдържащи се в одитния доклад № 0300101818	
2.	Писмо вх. № 04-20-30 от 10.08.2021 г. от министъра на околната среда и водите в отговор на писмо на Сметна палата за изискване на документални доказателства, подкрепящи предоставения план за необходимите действия за изпълнение на препоръките с приложени към него поставени въпроси от ръководителя на одитния екип	4 листа и 1 CD
2.1.	План за необходимите действия за изпълнение на препоръки, съдържащи се в одитния доклад № 0300101818	на CD към ОД № 2
2.2.	Доклади на директора на дирекция „Национална служба за защита на природата“ (НСЗП) изх. № 95-00-493 от 16.11.2020 г. и № 95-00-4931 от 07.12.2020 г. относно резултатите от дейността на сформирания работна група за изготвяне на план за действие за изпълнение на препоръките в одитния доклад	на CD към ОД № 2
2.3.	По препоръка 2 2.3.1 Писмо вх. № 95-00-3510/20.05.2021 г. до МОСВ от ДЗЗД „Биорипорт“ за предоставяне на проект на Стратегия за биологичното разнообразие в Република България 2.3.2 Приемо-предавателен протокол № 7 от 14.06.2021 г. за предаване на изработените документи по дейност 1 от задача 2 от договор № Д-30-5/14.01.2020 г., а именно: текст на Стратегия за биологичното разнообразие в Република България и писмо до ДЗЗД „Биорипорт“ от 21.06.2021 г.	на CD към ОД № 2
2.4.	По препоръка 3 2.4.1 По процедура МС 1 - писмо на главния секретар на МОСВ изх. № 03-00-49/31.03.2021 г. относно съгласуване на проект на Доклад от министъра на околната среда и водите; - доклад от министъра на околната среда и водите; - проект на Решение на Министерския съвет; - финансова обосновка; - съгласувателни становища по реда на чл. 32 от УПМСНА; - справка за отразяване на получените становища; - особено мнение и член на НСБР относно решението за ; - проект на съобщение за средствата за масово осведомяване. 2.4.2 По процедура МС 2 - писмо на главния секретар на МОСВ изх. № 03-00-210/21.07.2021 г. относно съгласуване на проект на Доклад от министъра на околната среда и водите; - доклад от министъра на околната среда и водите; Проект на решение на Министерския съвет; - финансова обосновка; - проект на Решение на Министерския съвет; - справка за отразяване на становищата, получени от проведено съгласуване по реда на чл. 32 от УПМСНА; - проект на съобщение за средствата за масово осведомяване. 2.4.3 Протокол от № 24 от заседание на Националния съвет по биологично разнообразие 2.4.4 Протокол № 25 от заседание на Националния съвет по биологично разнообразие	на CD към ОД № 2
2.5.	По препоръка 5 2.5.1 Писмо вх. № 50-00-12 от 23.07.2020 г. от директора на НСЗП до заместник министъра на околната среда относно изпълнението на препоръките 2.5.2 Кореспонденция с Министерство на финансите – писмо от МОСВ, изх. № 04-00-1757 от 05.08.2020 до зам. министъра на финансите; - отговор от МФ, изх. № 04-15-222 от 07.10.2020 г. до зам. министъра на околната среда и водите 2.5.3 Номенклатурата 106 по партидата НАТУРА 2000 2.5.4 Писмо изх. № 95-00- 4931 от 31.12.2020 г. от дирекция НСЗП до ИАОС, РИОСВ в страната 2.5.5 Писмо от дирекция НСЗП до дирекция ФУ в МОСВ и до РИОСВ в страната	на CD към ОД № 2
2.6.	По препоръка 6	на CD

	<p>2.6.1. По препоръки 6.1 и 6.2 - Заповед РД-186 от 10.03.2021 г. за утвърждаване на формат на справка за обобщаване и предоставяне в табличен вид на първични данни и резултати от провеждания мониторинг на биологичното разнообразие с приложения – справки от извършен мониторинг, както и документация по нейното одобряване; - кореспонденция на МОСВ с ИАОС относно предоставяне на информация в табличен вид за провеждан мониторинг във водни тела, определени като зони за защита на водите.</p> <p>2.6.2. По препоръки 6.3 и 6.4 - утвърден на 16.11.2020 г. вътрешен акт от министъра на околната среда и водите - Организация на процеса на отчитане на напредъка по изпълнението на НПРД 2014-2020 (мониторинг, контрол, допълване и актуализация на НПРД)</p>	към ОД № 2
2.7.	<p>По препоръка 7 2.7.1 Писмо изх. № 95-00-4931 от 07.12.2020 от директора на дирекция НСЗП до дирекция Правна 2.7.2 Писмо изх. № 95-00-4931 от 11.12.2020 от директора на дирекция Правна до директора на дирекция НСЗП 2.7.3 Заповед № РД-1069 от 23.12.2020 г. на министъра на околната среда и водите</p>	на CD към ОД № 2
2.8	<p>По препоръка 8 2.8.1 Документи във връзка с одобрение на формат на План и Отчет за контролната дейност на РИОСВ за 2021 г. - Писмо изх. №№ 95-00-4939 от 29.10.2020 г. и 95-00-5050 от 26.11.2020 г. от директора на дирекция НСЗП до дирекция „Политики по околната среда и координация на контролната дейност“ за включване на изискване за планирани проверки по Закона за биологичното разнообразие; - Писмо изх. № 95-00-5050 от 12.02.2021 г. до РИОСВ с одобрени формати на план и отчет за контролната дейност за 2021 г. и приложения към тях; - Писмо изх. № 05-08-3403 от 10.12.2020 г. до директорите на Дирекции на Националните паркове с одобрени формати на план и отчет за контролната дейност за 2021 г. и приложения към тях; 2.8.2 Писма до Дирекции „Национални паркове“</p>	на CD към ОД № 2
2.9	<p>По препоръка 9 - взети решения на среща между ИАОС и МОСВ във връзка с изпълнение на препоръки 6.1., 6.2, 7 и 9.1</p>	на CD към ОД № 2
3.	<p>Писмо № 04-09-16 от 11.08.2021 г. от министъра на земеделието, храните и горите в отговор на писмо на Сметна палата за изискване на информация и документи за изпълнение на препоръките, съдържащи се в одитен доклад № № 0300101818, с приложения към него поставени въпроси от ръководителя на одитния екип.</p>	4
4.	<p>Допълнителна информация и документи относно изпълнението на препоръките по одитен доклад № 0300101818, „Ефективност на управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата“ по препоръка 2, 3, 5, 6.3, 6.4. и 9.2, представени от МОСВ по email от 19.08.2021 г., в т.ч.</p>	Писмо по email и CD
4.1.	Стратегия за биологичното разнообразие в Република България (приложение STRATEGIA_Ver.3_14.06.2021.docx).	на CD към ОД № 4
4.2.	приложение Grafik-SAC_092020.xlsx	
4.3.	приложение Таблица 1: Текущи стойности по видове индикатори към м. декември 2020 г.	
4.4.	приложение Pisma do operativnite programi_16.08.2021	
4.5.	приложение Preporaka 6.3	
4.6.	informacia programi 2020	
4.7.	договор за разработване на националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие и техническа спецификация	
4.8.	preporuka 4 dokazatelstva	
4.9.	preporuka 6.3 iskana informatsiya 2020 - писма до УО на ОП за изискване на информация –м. 11-12.2020 г.	
4.10.	приложение таблица 1	
5.	<p>Регламент за Стратегическите планове, който отразява постигнатото споразумение по ключови елементи на реформата на ОСП, постигнато с Европейския парламент по време на супертриалога от 24-25 юни 2021 г.</p>	Email и CD